

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VII](#)[item Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 09 : De Phrixo](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 09 : De Phrixo

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[70\] : De Phryxo](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VI

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VI, 09 : De Phrixo](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VI

[Mythologie, Paris, 1627 - VI, 10 : De Phrixe, & de Hellé](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VI

[Mythologie, Lyon, 1612 - VI, 09 : De Phrixe & de Hellé](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)

Mentions légales

- Fiche : [Projet Mythologia](#) (CRIMEL, URCA ; IUF) ; [projet EMAN](#), Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : [Münchener DigitalisierungsZentrum](#) (MDZ).

Présentation du document

Publication [Francfort, André Wechel, 1581](#)

Exemplaire [Regensburg \(Allemagne\), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307](#)

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 600-606

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques [Phryxos](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 28/04/2023

aliud est, quàm tautos illos igniuomos vincere, & hominum cum armis è draconis dentibus natorum furorem à se depellere? aut quid aliud est spatiosum draconem Medæ auxilio consopire, quàm inuidiam sapienter consilio mentis frænare? Est enim ipsa Medea *μῆδης* consilium. Hic eius ope aureum vellus in patriam repottauit, Deisq; dicauit, vel (vt aliis placuit) Peliz obtulit: cum maximè fugienda sit auaritia, & iustitia complectenda. Maximè verò omnium colenda est Deorum immortalium religio, quod principium est virtutum & omnis felicitatis: postea colendi sunt Reges ac nationum principes, quibus non sine Dei voluntate concessa est in homines potestas, si modò sint viri boni & iusti. Atque, vt summarim dicam, navigationem Iasonis, quam quidam ad historiam, quidam ad chemicam artem detorquent, nulla alia de causa celebrarunt antiqui, nisi quia significare voluerunt humanam vitam multis vndique difficultatibus vexari, necesseque esse viro bono medicinam consilij animo adhibere, vt intrepidus ad omnes motus, & ad omnes fortunæ vicissitudines persistat. Neque tamen me illud præterit alios fuisse, inter quos Dercylus, qui Argonautas ad vellus aureum, siue ad Scythiarum opulentiam diripiendam nauigasse putarint: (semper enim opes tanquam umbra sequitur inuidia, omniaque bella propè prædæ gratia re ipsa, verbo iniuriæ vlciscendæ suscipiuntur.) quippe cum non procul à Caucaaso monte torrentes quidam aurum deferre dicerentur, quod tabulis perforatis ac lanosis pellibus Scythiis excipere mos fuit, vt ait Strabo lib. 2. Ad hæc loca nauigantibus è Thessalia multi scopuli, multæque difficultates, ac propè insuperabiles, vt pote impetitis adhuc nauigandi hominibus, proponebantur: quare illa tam multa formidanda fuerunt. Sed de Iasone satis, nunc de Phrixo dicamus.

De Phrixo. CAP. IX.

PHRIXVS, qui aureum vellus in Colchos dicitur transtulisse. Athamantis & Nephelæ fuit filius. Cum enim Athamas Thebis imperaret, Nephelæ vxorem duxit, è qua Phrixum & Hellen suscepit. Deinde, nescio qua de causa, Nephelæ dimissa, Ino secundam vxorem cepit, de qua Clearchum, siue (vt alij maluerunt) Learchum, & Palæmonem suscepit: quem etiam Melicertam postea vocarunt. Verùm Ino ingenti priuigni amore

amore capta, non assentiente Phrixo, omnem amorem in accerrimum odium conuertit, quod magnum solet esse plerumque nouercarum. hanc Pindarus in hymnis Demoticam nuncupauit, Pherecydes Themisto, Sophocles Nephelen in actu Athamante, Hippias Gorgopiram nominauit. Huiusmodi insidias Phrixo & Helle machinatur. Torruit omnia frumentum, ceterorumque leguminum semina ne nascerentur, deinde persuadet vatibus per largitionem, ut nuntiarent Athamanti fruges illa de causa non nasci, quia opus foret unum de filiis Nephelen Dijs immolari. Eo responso accepto, ingenti necessitate (ut putabat) compulsus Athamas Phrixum dicitur ad aram mactaturus stauisse, ut ait Apollodorus Grammaticus libro primo. At Nephela Phrixum & Hellen rapuit, aureamque ouem à Mercurio captam illis dedit: qua per aera vecti fuerunt. cum vero ad id fretum peruenissent, quod est inter Sigæum & Chersonesum, contigit ut Helle in proximum mare deciderit, quod ab ea dictum fuit postea Hellepontus, vel Athamantidis, ut ait Æschylus in Persis, & Ouid. in Epist. Leandri:

*Finitibus immo diuis Athamantidos a quora canent,
Vixque manet portu tuta carina suo.
Hoc mare, cum primum de Virgine nomina mersa,
Quae tenet, est nactum, tale fuisse puto.
Est satum amissa locum hic infamum ab Helle:
Vixque mihi parcat, nomine crimen habet.
Inuides Phrixo, quem per freta tristia tutum
Aurea lansgero Vellere dedit ouis.*

Phrixus Helle sorore amissa ob diuturnum iter ac laborem in promontorio Brixaba conqueuit, at barbari illo viso armati adueniunt. aries inclinatus vsus humana voce illum excitauit, quare aufugiens in Colchos portauit arietem. Helle postea à piscatoribus capta in litore sepulta fuit, ut scripsit Herodotus in Polymnia. Phrixus incolumis in Colchidem peruenit, ibique Ioui Phyxio cognomine, sine fugæ fauētī, immolauit, pellemque illic in loco Martis, in eius honorem affixit: quam postea à dracone seruari solitam fabulari sunt. Alij dicunt Diplacum Phyllidis fluminis & nymphæ cuiusdam indigenæ filium Phrixum in hospitium accessisse, atque Phrixum ibi arietem Ioui cognomento Laphystio immolasse. vnde mansit postea diu illa consuetudo ut vnus ex oriundis ab ipso Phrixo quotannis prædicto

Ioui sacrificaret, vt scriptum est à Suida libro secundo rerum Thessalicarum. deinde Phrixus ducta Chalciopæ Ætæ filia, quam Eueniam vocatam ait Pherecydes libro sexto proprio nomine, fuisseq; cognomina Chalciopen & Ophiufam, suscepisse ex illa quatuor filios dicitur. At Acusilaus Argum, Phrontim, Melanem, Cytilonū nominauit Phruxi filios, quibus quintum Pesbonem addidit Epimenides. Alij addiderūt Cytorum à quo mons dictus est. alij Telamonem & Augiam addiderūt. Argum, Meliam, Catim, Sorum, Phrontim, ac Hellen ex ea suscepit filios: quam tamen quidam non Chalciopen, sed Iophossen nominatam fuisse contendunt. Athamas postea Iunonis voluntate in furorē versus, quoniam Dionysium à Mercurio captum tanquam puellam per quoddam tempus educasset, Learchum filium, quem susceperat ex Ino, trucidauit: quare territa Ino cū Melicerta in mare desiliit. Ob illas cardes Athamas decidēs ex imperio & è Bœotia profugus oraculum consuluit, ac responsum cepit, vt ibi habitaret, vbi à syluestribus animalibus in conuiuium acciperetur. Paulo post in Athamania vocata lupi illum intuentes aufugerunt, semefasq; carnes ouium, quas comedebant, reliquerunt. Ibi cū habitare iuxta oraculi responsum Athamas decreuisset, Themisto Hypsæ filiam tertiam vxorem duxit, è qua Leuconem, Erythram, Schænoem, ac Tithonum, vel (vt alij malunt) Pæum genuit. quos tamen in Argonautis Schæneum, Erythium, Leuconem, Tithoreum vocauit Dionysius. Alij tamen dixerunt non quidem ad aram, vt mactaretur, adductum fuisse Phrixum: sed illi ad eligendam in sacrificia pulcherrimam victimam misso arietem Iouis consilio locutum fuisse, atque patefecisse omnes noueræ insidias, inter quos fuit Didymus. quare ille cum sorore è patria terra, tergore arietis insidentes, vt aries illis significauerat, aufugit: ac Dijs postea apud fluuium Phasim illum arietem, vt mater sibi significarat, immolauit. Alij dicunt tunc locutum fuisse arietem cū Helle delapsa est: atque hortatam esse Phrixum vt forti & intrepido esset animo, quòd illum esset in terram Colchicam asportaturus. Alij dixerunt Nepheleam Deam fuisse, quæ ab Athamante neglecta ob mulierem in cœlum euolauerit, ac cum Ioue conquesta squalorem agro Athamantis immiserit, ob quem illa, quæ dicta sunt de noueræ insidijs, contigerunt. Cū in Colchorum regionem iter conficerent

scerent Phrixus & Helle, non per aera vecti, ut quidam putarunt, sed terrestri itinere in traiciendo mari Abydo propinquo delapsa est Helle, at Phrixus in Colchidem profectus arietem, ut alij volunt, Marti, ut alij, Mercurio immolauit: ibiq; cum habitasset, regioni nomen dedit, quæ à Phrixo Phrygia dicta est. Alij fabulati sunt arietis pellem fuisse ramis quercus appensam in luco Ioui consecrato, quam postmodo Mercurius auream fecit. nam & Apollonius lib. 2. Argon. illam Ioui Phrixio, id est fugæ fauenti, dicatam fuisse testatur:

ἀφ' ἡλίου δ' ἐκίω πον ἀκίε τε καὶ πάρος αὐτοῖ
 φρίξον, ὅτις πηλοῖθραν ἀνέλυθ' ἀίητας,
 κριν' ἰπιμφοῖσ' αἰὲς, τὸν ῥα χρύσειον ἰθύνει
 εὐρυσσάει κῶας δ' εὐ καὶ εἰσὶν ἰπῶν καὶ ἰδοιῶ
 πηλοῖσιν λαοῖσιν ἰπὶ δρυὸς ἀκριμόνασι.
 τὸν μὲν ἰπ' ἄρ' ἔβριξεν ἰησ' ὑποθημοσυνῆσι
 φρίξω ἔκ πάντων κρονοῖ δ' αἰ.

*Vi puo, iam pridem Vestras peruenit ad aures,
 Phrixum ut Aëta regnumque & manna adiuuit.
 Hunc aries vexit, quem mox Cyllemius aureum
 Fecit. nunc etiam suspensa est aurea quercu
 Pelliscula, interdum crepitat qua leniter aurii.
 Iupiter ipse fuga faust, quo Phyxium illum
 Mactatum cepit strullis fumantibus arii.*

Quamuis eam pellem iam tunc auream fuisse cum mare traicerent, ut in Colchidem aufugerent, his carminibus significauit Marcus Manilius lib. 4. Astronomicorum.

testis tibi laniger ipse,

*Cum vitreum findens aurato vellere Pontum,
 Orbatumque sua Phrixum per fata sorore
 Phasidos adripas, & Colchida regnare uexit.*

Deinde verò Nephelè pœnas daturus Athamas ob filios, ad Iouis aram iugulandus adducitur, at ab Hercule seruatus fuit: quæ res argumentum fuit postea Sophocli tragediæ Athamantis. Fabulati sunt postea ad perpetuam huiusce rei memoriam impetratum à Ioue fuisse precante Nephelè, ut Arietis signum inter sidera collocaretur, quod etiam effectum est. Alij arbitrati sunt nauem fuisse, quæ pictum arietem in prora haberet, quæ Phrixum & Hellen trans mare vexerit: verum cum Helle in mare è proa despiceret, in mare decidisse, ac periisse,

vt scripsit Hellanicus. Alij censuerunt, inter quos fuit Pherecrates, Arietem fuisse Phrixum alumnium, qui cum Inus insidias persequens, hortatus est Phrixum vt se fuga seruaret. qui cum fugisset in Colchidem, locus datus est fabulae, quod per arietem seruatus fuit in Colchidem, vt scripsit Dionysius in Argonauticis: quem etiam memorauit vna cum Phrixo in Colchidem nauigasse. Alij locum datum esse fabulae putarunt, quia Helle cum morbo in itinere perisset, in mare fuerit deiecta, vt mos est nauigantium: cum Phrixus incolumis in Colchidem sit delatus. Atque tot de Phrixo scripta apud antiquos inueniuntur.

Hæc omnia sanè veram continent historiam, præter modum fugæ. nullo enim modo fieri potest vt aries aureum velut haberet, aut per aera volaret, atq; ita in Colchidem terram peruenerit. Sed cum esset antiquorum consuetudo vt animalia domestica non solum pecunijs imprimerent, sed in omnibus propè rebus alijs pingerent, aut illorum nominibus pictis imaginibus appellarent. Phrixum & Hellen in nauigio, quod pictum aureum arietem in puppi haberet, vectos crediderim. Quidam dixerunt Phrixum & Hellen in naui quæ pictum arietem in proa haberet, nauigasse, atque Hellen ægrè ferentem nauigationem, incumbente lateri in mare cecidisse.

Alij dicunt Scytharum regem Trygonem generum Æetæ fuisse apud Colchos, quo tempore Phrixus cum pædagogocaptus est. puerum dono captum fuisse ab Æeta, & tanquã filium educatum, cui regnum reliquit, at pædagogum Crium (quod Græcè arietem significat) nomine Dijs mactasse, cuius pellem decorticati clauis in templo affixit Deæ, vt erat apud illos legitimũ. Dicitur est aureus aries, quia consilia sapientum putanda sunt aurea. Alij dixerunt illam pellem fuisse ab Æeta inauratam, & custodijs septam, cum accepisset ex oraculo sibi tunc esse pereundum, cum aduena illam abstulisset: quod certè significabat vbi defuisset prudentia & consilium. Idcirco ob diligentiam & ferocitatẽ inhumanitatẽque custodiarũ dicitur est draco infomnis, & boues ignem ex ore spirantes, & terrigenæ homines vellus aureum custodire. Non enim leuiter recedendũ est à sapienter decretis. Illæ custodiæ cum accitæ essent è Taurica regione, aut Medeam noctu ad portã clausam profectam Taurico idiomate vsam esse, quare milites promptè illam aperuerunt tanquam regis filia. Argonautæ strictis gla-

dijs ingressi multos barbaros trucidarūt, reliquos è loco fugarunt, pellem ceperūt. His additum est Æetam collecta magna suorum manu cum Argonautis adhuc in litore morantibus conflixisse, multos fuisse vulneratos hinc, & Iphitum fuisse cæsum, inde regem ipsum. Verùm cum Argonautæ tantam armorum irruentium multitudinem sustinere nō possent, dicunt à litore soluisse. Non defuerunt qui dixerint Colchos in fugam fuisse versos virtute Argonautarum, ac multos illorum fuisse trucidatos. Atq; fortunæ vicissitudines per hanc fabulam quo pacto ferri cōueniat, antiquos demonstrare voluisse censetum: cū mollis & muliebris sit animi, fortunæ mutationes non sapienter ferre, aut nimis in arduis tristari, aut in felicibus rerū successibus nimium extolli. nā in omnia vel pericula vel felicitatem prudētia debet esse pro clypeo, cū incauti pleriq; magnitudine repentinæ alicuius mutationis cōtinuò obruantur. Læcianus tamē in Dialogo de Astrologia, Phrixum rerum astronomicarum scientia delectatum scribit, dictum fuisse à fabularum artificibus in cælum ab ariete sublatum. Ego verò hoc nihil aliud significare crediderim, quàm illum qui rebus presentibus optimè ac sapienter uti nouerit, proximè ad Deorum immortalium naturam accedere: at si imprudenter, parumque honestè, & superbè abutatur, facile esse ex altissimo dignitatis gradu delabi. quod etiam Hellen passam fuisse fabulantur. Nulla est enim tam firma, neque tam constans hominum conditio, quin ob suam temeritatē & imprudentiam, si ita Deo placuerit, citissimè possit delabi. atqui quòd ita sit, patet vel ex ipsis nominibus. Athamas enim, nō admirandum esse significat, cū sit *θευμάσιος* mirari, actionemq; illam e adimat: Nephelè verò nebula, ex quibus nascitur profectò tenum humanarum contemptio. nam, ut inquit is poeta,

*Nil admirari, propè res est vna Numici,
Solaque qua possit facere, & seruire beatum.*

Qui locus sanè meritò concedi potest admirationi, cū tota hominum vita huc illuc fluctuet, & quocunque ventorum impetus appulerit, eò facilè corruat? nam omnes opes, & amicitia, & impetia tandiu stabilia sunt, quandiu secunda fortunæ aura aspirauerit. Siue igitur illa etiam sit rerum cuiusque ad felicitatem præsentem propensio, siue Dei consilium ob insciam mortalium ita vocata, siue aliud quidpiam, omnino illa

opus est viro prudenti. Hac aura aspirante, seruata animi moderatione in felici successu, Phrixus deuicitatis nouercae insidijs in Colchorum regionē peruenit, vbi non sine auxilio Deorum firmiter imperium & tranquilliora omnia adinuenit. ac de Phrixo satis, nunc de Argo naui dicamus.

De Argo naui.

CAP. X.

NAVIS illa, quae fuit postea inter sidera collocata, in qua nauigarunt Argonautae, ab Argo, qui fuit architectus, extracta est. dicunt ei à Pelia imperatum vt clauos pertenuis affigeret, cum tamen ille validissimis compegerit, quare postea consilio Palladis facta fuisse dicta est. Aedificata fuit haec nauis in quodam loco qui ab Iolco distabat viginti stadijs, quem idcirco quod nauis ibi fuisset compacta, ἀπὸ τῆς πηγυδίας, à compingendo scilicet, Pagafas vocarunt, vt testatur Strabo lib. 9. & Ouidius in epistola Paridis Iasonē Pagafaeum vocat, quia in ea nauigauit:

Phasida puppe noua dedit Pagafaeum Iason,

Laeanec est Colcha Thessala terra manu.

Huius nauis malus è quercu Dodonæa fatidica arbore caesus fuisse dicitur, quā arborem Pallas indicauit, quamobrem malum ipsum garrulam picam in his appellauit Lycophron:

εἰς τὴν λάληθρον κίσασι ἡματιξάτο.

In garrula transueta pica est, vt ferunt.

Et Valerius Flaccus fatidicam ratem appellauit lib. 1. Argonauticorum. Hanc nauem triginta remigum sedes habuisse vtrinque constat, quam Theocritus in Hyla vocauit τριακοντάζυγον, nam ζυγὸν transtrum significat & sedem nauticam, super qua sedent remiges, ita inquitens:

ἔτι κεν ἡρώσι τριακοντάζυγον ἄργω.

Quod, iuga cui fuerant triginta, reliquerat Argo.

Diodorus Siculus libro quarto historiarum, non missum quidem fuisse Iasonem ad illa pericula tradidit, sed ipsum gloriae desiderio ad imitationem Heroum superiorū petiuisse sponte à Pelia vt sibi concederet in Colchos expeditionem, quam libenter concessit, cum timeret prolem fratris nullos ipse habens filios. Nauis dicitur fuisse fabricata ad Pelium à quibusdam plurimum magnitudine ac reliquo apparatu praestans, cum in lincibus antea homines nauigarent, paruisq; acatis.

Fama